

Irodalomjegyzék

- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet. (2013). *15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről*. Forrás:
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300015.emm>
2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről. (2011). *2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről*. Forrás: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100190.TV
- 23.1.1.6. *Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók száma fogyatékoság-típus szerint*. (2022/2023). Forrás: Központi Statisztikai Hivatal:
https://www.ksh.hu/stadat_files/okt/hu/okt0006.html
- 23.1.2.6. *Általános iskolai oktatás és nevelés vármegye és régió szerint*. (2022/2023). Forrás: Központi Statisztikai Hivatal: https://www.ksh.hu/stadat_files/okt/hu/okt0036.html
- Allport, G. (1985). *A személyiség alakulása*. (I. Síklaki, Szerk.) Budapest: Gondolat Könyvkiadó.
- Alt, P., Bánfalvy, C., Csányi, Y., Perlusz, A., Schiffer, C., Somorjai, Á., & Takács, I. (2008). *Az integrációs cunami*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Atkinson, R., Atkinson, R., Smith, E., Bem, D., & Nolen-Hoeksema, S. (1999). *Pszichológia*. (P. Bodor, G. Csibra, A. Csontos, & B. Ehman, ford.) Budapest: Osiris Kiadó.
- Balázs, É., Kocsis, M., Balácsi, I., Fehérvári, A., Györgyi, Z., Halász, G., . . . Vágó, I. (2011). *Jelentés a magyar közoktatásról 2010*. Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet.
- Bander, K., Galántai, J., Gyökös, E., Jancsák, C., Nagy, Z., Széll, K., . . . Varga, E. (2015). *Eredményesség az oktatásban DIMENZIÓK ÉS MEGKÖZELÍTÉSEK*. Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet.
- Banerji, M., & Dailey, R. (1995). A Study of the Effects of an Inclusion Model on Students with Specific Learning Disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 511-531.
- Bednár, J. (2019). A szülői-pedagógusi attitűd és a tanulói nértékelés, személyiségfejlődés összefüggéseinek vizsgálata szakgimnáziumi és szakközépiskolai tanulók körében. *Opus et Educatio*, 22.
- Bedők, A., & Mahr, K. (2009). *Fejlesztőpedagógia*. (M. Martonné Tamás, Szerk.) Budapest: ELTE Eötvös.
- Békési, V. (2002). A reziliencia-jelenség, avagy az ökológizálódó tudományok tanulságai egy ökológizált episztemológia számára. In G. Forrai, & T. Margitay (Szerk.), *Tudomány és történet – Tanulmánykötet Fehér Márta tiszteletére* (old.: 215–228). Budapest: Typotex.

- Benkő, A. (1998). *Lélekvilág : pszichológiai tanulmányok a vallásról, az erkölcsről és az énről*. (K. Horváth-Szabó, Szerk.) Piliscsaba: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar.
- Bernáthné Nagy, Á. (1999). *Diszkalkuliáról - pedagógusoknak*. (Z. Mesterházi, Szerk.) Budapest: Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola.
- Bolla, V. (2012). A tanulási zavarral küzdő gyermekek megküzdési stratégiái. In L. Dr. Nagy (Szerk.), *Pécsi Tudományegyetem*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Pszichológia Doktori Iskola. Forrás: <https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/15174/bolla-veronika-tezis-hun-2012.pdf?sequence=5&isAllowed=>
- Brencsán, J. (1955). *A betegségek nemzetközi osztályozása*. (J. Brencsán, Szerk., G. Ruh, & Z. Marton, ford.) Budapest: Medicina Könyvkiadó.
- Burdett, K., & Jensen, L. (1983). The self-concept and aggressive behavior among elementary school children from two socioeconomic areas and two grade levels. *Psychology in the Schools*, 370–375.
- Burns, R. B. (1982). *Self-concept development and education*. London: Rinehart and Winston.
- Christiansen, A. (2014). *Az írás-olvasási és számolási zavarok kezelése*. (T. Farkas, Ford.) Budapest: Saxum.
- Clarke-Stewart, A., & Friedman, S. (1987). *Child development: Infancy through adolescence*. John Wiley & Sons.
- Crocker, J., & Major, B. (1989). The self-protective properties of stigma. In J. Crocker, & B. Major, *Social stigma and self-esteem* (old.: 608–630). Psychological Review.
- Csányi, Y. (2000). A speciális nevelési szükségletű gyermekek és fiatalok integrált nevelése-oktatása. In S. Illyés, *Gyógypedagógiai alapismeretek* (old.: 377-408). Budapest: Hallássérültek Pedagógiája Tanszék (ELTE / BGGYK).
- Csányi, Y., Perlusz, A., & Zsoldos, M. (2012). Hallássérült (hallásfogyatékos) gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja. In *Diagnosztikai Kézikönyv*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.
- Csépe, V. (2008). A különleges oktatást, nevelést és rehabilitációs célú fejlesztést igénylő (sNI) gyermekek ellátásának gyakorlata és a szükséges teendők. In *Zöld könyv*. Budapest: ECOSTAT.
- Csépe, V. (2000). Az olvasás és írásképeség zavarai. In S. Illyés, *Gyógypedagógiai alapismeretek* (old.: 79-105). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar.

- Csépe, V. (2006). *Az olvasó agy*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Csepeli, G. (2001). *Szociálpszichológia*. Budapest: Osiris Kiadó.
- Csonkáné Polgárdi, V., & Dékány, J. (2013. február). A Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálata (DPV) Ismertető a Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálatáról. *Gyógypedagógiai Szemle*, 118-136.
- Deák, Z., & Nagy, M. (1996/97). Társadalmi és szakmai mobilitás. *TANÁRI PÁLYA ÉS ÉLETKÖRÜLMÉNYEK*, 13-59. Forrás: <https://ofi.oh.gov.hu/tanari-palya-es-eletkorulmenyek-199697>
- Dékány, J., & Juhász, Á. (2018). *Kézikönyv a diszkalkulia felismeréséhez és terápiájához*. Budapest: Logopédia Kiadó.
- Dékány, J., & Mohai, K. (2012). *Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja – Specifikus tanulási zavarok (írott nyelvhasználat zavarai, diszkalkulia)*. Educató Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.
- Ellis, A. (2004). *Olvasás, írás és diszlexia*. (B. Kas, Ford.) Budapest: Tas-11.
- Emler, N. (2001). *Self- esteem: The cost and causes of low self-worth*. York: York Publishing Services Ltd.
- Englbrecht, A., & Weigert, H. (1996). *Hogyan akadályozzuk meg a tanulási akadályok kialakulását?* (M. Horváth, Ford.) Budapest: Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola.
- Éva, G. (2007). *Diszlexia A specifikus tanítási zavar*. Budapest: Lélekben otthon Kft.
- Falus, I., & Zagyváné Szűcs, I. (2022). *A didaktika kézikönyve*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Faris, E. (1925). The Concept of Social Attitudes. *Journal of Applied Sociology*, 404-409.
- Ferge, Z., Gazsó, F., Háber, J., Tanczos, G., & Várhegyi, G. (1972). *A pedagógusok helyzete és munkája*. Budapest: Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutató Intézet.
- Géczi, J., Huszár, Z., Sramó, A., & Mrázik, J. (2002). A ROMÁKKAL KAPCSOLATOS BEÁLLÍTÓDÁS VIZSGÁLATA TANÁRJELÖLTEK KÖRÉBEN. *MAGYAR PEDAGÓGIA*, 31–61.
- Gelencsérné Bakó, M. (dátum nélk.). *A szociális kompetencia fejlesztésének lehetőségei drámapedagógiai módszerekkel a (gyógy)pedagógiai munkában*. Forrás: http://publicatio.uni-sopron.hu/1466/1/09_Gelencserne_Bako_Marta_tanulmany_2017_04_u.pdf
- Geréb, G., Nagy, G., & Szilágyi, V. (1987). *Pszichológiai alapfogalmak kis enciklopédiája*. (L. Bartha, Szerk.) Budapest: Tankönyvkiadó Vállalat.
- Gereben, F. (2006). A tanulási sikertelenség problémája – gyógypedagógiaipszichológiai

- megközelítés. In *Gyógypedagógiai Diagnosztika És Tanácsadás*. Budapest: Oktatási Minisztérium Fogyatékos Gyermek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány .
- Gerebenné Várbíró, K. (1995). *A tanulási zavar jelenségek körének gyógypedagógiai pszichológiai értelmezése*. Budapest: Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola.
- Gerebenné Várbíró, K. (1995). *A Tanulási Zavar Jelenségek körének Gyógypedagógiai Pszichológiai Értelmezése* . Budapest: BGGYTF.
- Goffman, E. (1981). *Forms of Talk*. Pennsylvania: University of Pennsylvania Press.
- Gray-Little, B., & Hafdahl, A. R. (2000. január). Factors influencing racial comparisons of self-esteem: A quantitative review. *Psychological Bulletin*, 26–54.
- Gyarmathy, É. (1995). *Kreatív tehetség és tanulási zavarok*. Budapest: KLTE Pedagógiai-Pszichológiai Tanszék.
- Gyarmathy, É. (1998 . október). A tanulási zavarok szindróma a szakirodalomban. *Új Pedagógiai Szemle*. Forrás: <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00020/1998-10-1k-Gyarmathy-Tanulasi.html>
- Gyarmathy, É. (1998. november). Tanulási zavarok azonosítása és kezelése az óvodában és iskolában. *Új Pedagógiai Szemle*. Forrás: <http://www.diszlexia.hu/Tzcikk2.htm>
- Gyarmathy, É. (2000). Tanulási zavarok, átlagon felüli intelligencia és a MAWI-GY. *Pszichológia*, 243-270.
- Gyarmathy, É. (2007). *Diszlexia A specifikus tanítási zavar*. Budapest: Lélekben otthon Kft.
- Gyenedi, M. (2007). *Iskolai tanulás-tanulási képességek fejlesztése*.
- Hattie, J. (1992). *Self-Concept*. New York: Psychology Press.
- Havasi, V. (dátum nélk.). *A művészetterápiák és alkalmazási lehetőségeik a szociális szférában, valamint a szociális munkások képzésében*. Forrás: <https://docplayer.hu/108630665-Havasi-virag-a-muveszetterapiak-es-alkalmazasi-lehetosegeik-a-szocialis-szferaban-valamint-a-szocialis-munkasok-kepzeseben.html>
- Hermann, Z., Imre Anna, A., Kádárné Fülöp, J., Nagy, M., Sági, M., & Varga, J. (2009). *PEDAGÓGUSOK AZ OKTATÁS KULCSSZEREPLŐI Összefoglaló jelentés az OECD nemzetközi tanárkutató (TALIS) első eredményeiről*. Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet. Forrás: <https://docplayer.hu/4991595-Talis-pedagogusok-az-oktatas-kulcsszereploi-teaching-and-learning-international-survey.html>
- Hivatal, O. (2020). Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához. Letöltés dátuma: 2024. 04 14

- Horváth- Szabó, K. (1998a). Gondolatok az önértékelésről és fejlesztéséről. In A. Benkő, *Lélekvilág : pszichológiai tanulmányok a vallásról, az erkölcsről és az én-ről*. Piliscsaba: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar.
- Horváth-Szabó, K. (1998b). A tanári értékelés és a tanulói teljesítmény közötti jellemző összefüggésekről. In A. Benkő, *Lélekvilág (Pszichológiai tanulmányok a vallásról, az erkölcsről és az én-ről)* (old.: 174-186). Piliscsaba: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar.
- Horváth-Szabó, K. (1998c). Az önértékelés és a büntudat kapcsolata. In A. Benkő, *Lélekvilág (Pszichológiai tanulmányok a vallásról, az erkölcsről és az én-ről)* (old.: 137-142). Piliscsaba: Pázmány Péter Katolikus Egy.
- Ian, S. (2001). *The Dyslexia Handbook*. London: British Dyslexia Association.
- Jeneiné Novák, E. (2010). *A tanulási zavarok felismerése és kezelése : szöveggyűjtemény*. Nyíregyháza: Nyíregyházi Főiskola Képzési és Továbbképzési Intézete.
- Kasik, L. (2010). In É. Surányi, E. Tóth, K. Barabás, K. Lajkó, M. Fülöp, G. Benedek, . . . V. Varga, *A szociális kompetencia fejlesztésének elméleti és gyakorlati alapjai*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- KÉPZÉS ÉS GYAKORLAT (15. ÉVFOLYAM 4. SZÁM. kötet). (2017). Sopron.
- Kirk, S., & Bateman, B. (1962). Diagnosis and remediation of learning disabilities. *Exceptional Children*, 73–78.
- Kirk, S., & Becker, W. (1963). Conference on children with minimal brain impairment. *University of Illinois*. Urbana: University of Illinois Press.
- Kiss, R. (2013.08.07). *Tanulási zavarok*. Forrás: <https://docplayer.hu/163459121-Tanulasi-zavarok-kiss-regina-fejlesztopedagogus.html>
- Kókayné Lányi, M. (2007). *KÖNYV AZ INTEGRÁCIÓRÓL, Sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelése a Gyermekek Házában*. Budapest: sulinova Kht.
- Kontráné Hegybíró, E., & Kormos, J. (2007. szeptember). Nyelvtanárok a diszlexiáról. *Új pedagógiai szemle*, 82-91.
- Kósáné Dr. Ormai, V., Porkolábné Dr. Balogh, K., & Ritoók , P. (1987). *Neveléslélektani vizsgálatok*. Budapest: Tankönyvkiadó Vállalat.
- Kozma , G., Nagyné, A. H., & Petróczi , E. (2019). Modellintézmény kialakításának kapcsán elindított kutatás Békésen. *Deliberationes*, 5-10.
- Körössy, J. (1986). Énkép és önértékelés az iskolai sikeresség tükrében. In G. Habermann M. , & J. Körössy, *Neveléstudomány és iskolakutatás 1986/4* (old.: 5-81). Budapest: Országos Pedagógiai Intézet.

- Kulcsár, T. (1982). *Az iskolai teljesítmény pszichológiai tényezői*. Budapest: Tankönyvkiadó Vállalat.
- Kulcsár, Z. (1991). *Személyiség - pszichológia. Egységes jegyzet. 9. kiad.* Budapest: Tankönyvkiadó Vállalat.
- Lányiné Engelmayer, Á. (2017). *Intellektuális képességszavar és pszichés fejlődés*. Budapest: Medicina könyvkiadó.
- Lányiné Engelmayer, Á., & Csányi, Y. (1995). *Együttnevelés-speciális igényű tanulók az iskolában : az integrált fejlesztés lehetőségei*. Budapest: Iskola Fejlesztési Alapítvány; OKI Iskolafejlesztési Központ.
- Leviton, H. (1975). The implications of the relationship between self-concept and academic achievement. *Child Study Journal*, 25–35.
- Lőrík, J. (évszám nélküli). Az írott nyelv zavarai: Diszlexia, Diszgráfia.
- Mahr, K., & Bedők, A. (2009). *Fejlesztőpedagógia*. (M. Martonné Tamás, Szerk.) Budapest: ELTE Eötvös.
- Maio, G., & Haddock, G. (2015). *The Psychology of Attitudes & Attitude Change*. Los Angeles: SAGE.
- Márkus, A. (2007). *Számok, Számolás, Számolászavarok*. Budapest: Pro Die Kiadó Kft.
- McGuire, W., & Katz, D. (1979). *Az attitűd pszichológiai kutatásának kérdései*. (L. Halász, G. Hunyadi, M. Marton L., szerk., Á. Angyal, J. Szirtes, & B. Gádorné Donáth, ford.) Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Mead, G. H. (1934). *Mind, Self, and Society from the Standpoint of a Social Behaviorist*. Chicago: University of Chicago Press.
- Mead, M., & Byers, P. (1976). *A szűkkörű értekezés. A kommunikáció új formája*. (M. Szűcs, Szerk.) Budapest: MTESZ Tájékoztatási Tudományos Társaság.
- Mesterházi, Z. (1999). *Diszkalkuliáról pedagógusoknak*. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar.
- Mesterházi, Z. (2001). *Gyógypedagógiai lexikon*. Budapest: Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar.
- Nagy, J. (1994). ÉN(TUDAT) ÉS PEDAGÓGIA. *MAGYAR PEDAGÓGIA*, 3–26.
- Németh Gáborné Doktor , A. (2008). A szociális kompetencia fejlesztésének lehetőségei az iskolában. *Új pedagógiai szemle* 58. évf. 1. sz. 2008. január. Forrás: <https://epa.oszk.hu/00000/00035/00120/2008-01-ta-Nemeth-Szocialis.html>
- Oktatási adatok, 2023/2024 (előzetes adatok)*. (2023/2024). Forrás: Központi Statisztikai Hivatal: <https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/oktatasi-adatok-20232024-elozetes->

adatok/index.html

- Orosz, J. (1998). Az iskolai énkép a serdülőkorban. In A. Benkő, *Lélekvilág (Pszichológiai tanulmányok a vallásról, az erkölcsről és az én-ről)* (old.: 105-136). Piliscsaba: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar.
- Peck, D., & Whitlow, D. (1983). *Személyiségelméletek*. (I. Síklaki, Szerk.) Budapest: Gondolat Könyvkiadó.
- Perlusz, A., & Csányi, Y. (2001). Integrált nevelés - inkluzív iskola. In *Tanulmányok a neveléstudomány köréből*. Budapest: Osiris.
- Piaget, J. (1970). *Válogatott tanulmányok*. Budapest: Gondolat Kiadó.
- Pirisi, J., & Pesti, G. (1996). *Differenciált tanulásszervezés – differenciált képességfejlesztés*. Budapest.
- Polgárdi, V., Láz, C., & Dékány, J. (2018). Alapismeretek a Diszkalkulia Pedagógiai. *GYERMEKNEVELÉS – online tudományos folyóirat Korszerű komplex matematikatanítás*.
- Purkey, W. (1970). Self concept and school achievement. *Prentice-Hall*.
- Ráduly-Zörgő, É. (2013). *Dislexia az első jelektől felnőttkorig*. Cluj-Napoca: Ábel.
- Rogers, C. (2023). *Valakivé válni - A személyiség születése*. Budapest: Edge 2000 Kft.
- Sallai, É. (1996). *Tanulható-e a pedagógus mesterség? : a pedagógus mesterség tartalma és tanulhatósága, különös tekintettel a pedagógusszemélyiség kialakulására*. Veszprém: Veszprémi Egyetem.
- Sarkady, K., & Zsoldos, M. (1992/ 1993). Koncepcionális kérdések a tanulási zavar fogalom körül. *Magyar Pszichológiai Szemle*, 259.
- Selikowitz, M. (1998). *Dyslexia and Other Learning Difficulties*. Australia: Oxford University Press.
- Shires, D., Hennen, B., & Rice, D. (1987). *Family Medicine: A Guidebook for Practitioners of the Art*. McGraw-Hill.
- Stanovich, P., Jordan, A., & Perot, J. (1998). Relative Differences in Academic Self-Concept and Peer Acceptance Among Students in Inclusive Classrooms. *Remedial and Special Education*.
- Szabó, Á., & Szekeres, Á. (2013). A szociális képességek fejlesztésének módszertana című online tananyag másolata.
- Szabó, D. (2016/4). Látlelet a pedagógusok befogadó neveléshez-oktatáshoz való hozzáállásáról. *Iskolakultúra 26. évfolyam, 4. szám*, 21-36.
- Szegő, Á. (2008). Pedagógusok attitűdje az integrált oktatással kapcsolatban.

Szekeres, Á., & Mesterházi, Z. (2019). *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése.*

Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Szücs, M. (2003). A részképesség zavarokkal is küzdő hiperkinetikus gyermekek iskolai integrációjának akadályai. *Új Pedagógiai Szemle*. Forrás:

<https://ofi.oh.gov.hu/en/tudastar/reszkepesseg-zavarokkal>

Thomas, W., & Znaniecki, F. (1918). *The Polish Peasant in Europe and America*. Boston: Open Journal of Social Sciences.

Timár, J., & Polónyi, I. (2006. április). A pedagógusprobléma. *Új pedagógiai szemle*.

Torda, Á. (1996). *Szemelvények a tanulási zavarok köréből*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

Tóth, K. (2011). *Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztése*. Forrás:

http://real.mtak.hu/56879/1/EPA00011_iskolakultura_2011_02-03_003-016.pdf

Vida, G. (2022). *RÓLUK, DE NÉLKÜLÜK Kategóriák fogságában (A tanulási zavarral küzdő gyermekek kategorizálásának diagnosztikus nehézségei)*. (A. Ambrus , Szerk.)

Sopron: SOPRONI EGYETEM KIADÓ. Forrás:

<https://mek.oszk.hu/22700/22746/html/index.html>

Wadeson, H. (1980). *Art Psychotherapy*. New York: John Wiley and Sons Ltd.

Westwood , P. (1996). fective teaching. *Australian Journal of Teacher Education*.

Yogev, A. (1981). Determinants of Early Educational Career in Israel: Further Evidence for the Sponsorship Thesis. *American Sociological Association*, 181-194.

Zsoldos, M., & Sarkady, K. (2001). *Szűrőeljárás óvodáskorban a tanulási zavar lehetőségének vizsgálata: MSSST*. Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar.

Zsolnai , A. (1994). A SZOCIÁLIS KÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI GYERMEKKORBAN. *MAGYAR PEDAGÓGIA*(3–4), 293–302.

Zsolnai, A. (1995). A szociális kompetencia fejlődése gyermekkorban. *Új Pedagógiai Szemle*, 68-74. Forrás:

https://epa.oszk.hu/00000/00035/00206/pdf/EPA00035_upsz_1995_01_068-074.pdf

Ábrajegyzék

1. ábra: Kutatásban részt vevő pedagógusok életkora, százalékos eloszlása	24
2. ábra: Pedagógusok pályán eltöltött évei	24
3. ábra: Alsó, illetve felső tagozaton tanító pedagógusok aránya	25
4. ábra: Pedagógusok által tanított tantárgyak (melyek alsó, valamint felső tagozaton megjelennek)	25
5. ábra: Pedagógusok problémamegoldási módszerei.....	27
6. ábra: Tanulási zavar típusainak előfordulása, gyakorisága	27
7. ábra: Differenciálás lehetőségei	28
8. ábra: Tanulási zavarral küzdő tanulók szociális interakciói.....	29
9. ábra: Tanulási zavarban érintett diákok baráti kapcsolatai	29
10. ábra: Integráció megvalósulása a tanított intézményben.....	30
11. ábra: Alsó tagozatos (1-4 osztály) tanulási zavarral küzdő tanulók eloszlása	32
12. ábra: Felső tagozatos (5-8 osztály) tanulási zavarral küzdő diákok száma.....	32
13. ábra: 20 és 40 év közötti pedagógusok kompetenciaérzete.....	33
14. ábra: 40 és 70 év között lévő pedagógusok kompetenciaérzete	34

Melléklet

Kocsis_Anna_JYSS5Z_Kutatási_kérdőív

Szakdolgozat

Kedves Kitöltő!

Először is fogadja köszönetem a kérdőív kitöltése kapcsán és, hogy időt szakít rá.

A kérdőívet olyan többségi intézményben, **általános iskolában tanító osztályfőnökök** számára készítettem, akik érintettek tanulási zavarral küzdő gyermekek oktatásában. Kérem, hogy a **saját osztályára vonatkozóan** töltsse ki a kérdőívet (ahol Ön osztályfőnök)!

A kérdőívben arra próbálok választ keresni, hogy a pedagógusok hogyan tudják felismerni, illetve kezelni a tanítási helyzeteket a tanulási zavarral küzdő gyermekek (diszlexia, diszkalkulia, diszgráfia, ezek együttes előfordulása esetén iskolai készségek kevert zavara) esetében.

A kérdőív kitöltése kb. 10-15 percet vesz igénybe.

A kérdőív teljesen anonim és a kitöltők adatait, válaszait bizalmasan kezelem, harmadik félnek nem áll módomban továbbítani.

A kitöltés során kapott válaszok a dolgozat előremenetelét és kutatását segítik elő. Kitöltését és válaszait előre is köszönöm!

Üdvözlettel,

Kocsis Anna (gyógypedagógus hallgató)

*** Kötelező kérdés**

1. Nem *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Nő

☐ Férfi

2. Életkor *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ 20-25

☐ 25-30

☐ 30-40

☐ 40-50

☐ 50-60

☐ 60-70

3. Hány éve tanít? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ 0-5

☐ 5-10

☐ 10-15

☐ 15-20

☐ 20-30

☐ 30-40

☐ 40-45

☐ 45+

4. Milyen korosztályt tanít (jelenleg)? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Általános iskola, alsó tagozat (1-4)

☐ Általános iskola, felső tagozat (5-8)

5. Milyen tantárgyat tanít? *

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Matematika
- ☐ Kémia
- ☐ Földrajz
- ☐ Fizika
- ☐ Olvasás-írás
- ☐ Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek
- ☐ Magyar nyelv és irodalom
- ☐ Idegennyelv
- ☐ Erkölcstan/ hittan
- ☐ Média
- ☐ Testnevelés
- ☐ Ének-zene
- ☐ Vizuális kultúra
- ☐ Technika, életvitel és gyakorlat
- ☐ Környezet- természet ismeret
- ☐ Dráma és tánc/ Hon és népismeret
- ☐ Informatika
- ☐ Osztályfőnöki óra

6. Mit gondol az alábbiak közül, mely(ek) a pedagógus legfőbb eszközei, amely(ek) nélkülözhetetlen a tanulási zavarral küzdő tanulók tanítása során? *

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Empátia
- ☐ Türelem
- ☐ Több figyelem
- ☐ Fejlesztő értékelés
- ☐ Változatos órák és módszerek
- ☐ IKT eszközök alkalmazása
- ☐ Tanulók igényeihez igazodás
- ☐ Képességeik kibontakoztatásának az előtérbe helyezése
- ☐ Egyéb: _____

Osztályprofil

7. Mennyire elégedett az osztálya teljesítményével, képességeivel? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1	2	3	4	5		
Nag	☐	☐	☐	☐	☐	Elégedett vagyok

8. Mennyire elégedett a tanított osztályával (személyiségileg)? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1	2	3	4	5		
Nag	☐	☐	☐	☐	☐	Teljesen elégedett vagyok, jó osztályom van

9. Hogyan tudja kezelni az osztályát? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Könnyen kezelhetőek
- ☐ Néha vannak nehézségek de megoldom a problémákat
- ☐ Sok fejtörést okoznak de mindig megoldom a problémákat
- ☐ Nem tudom kezelni az osztályt
- ☐ Kicsúszott a kezemből az irányítás, külső beavatkozásra, segítségre van szükségem

10. Hogyan szokta megoldani a felmerülő problémákat? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Megbeszélem a tanulókkal a történeteket, majd megoldási/ viselkedési sémákat/normákat dolgozunk ki
- ☐ Az igazgatóhoz küldöm a tanulókat
- ☐ Szakemberhez, külsős személyhez irányítom/ küldöm a tanulókat
- ☐ Nem foglalkozom velük
- ☐ Egyéb: _____

Tanulási zavar és az oktatás kapcsolata

11. Milyen típusú tanulási zavart mutató gyermek(ek) jár(nak) az osztályába (oszlop), illetve milyen arányban (sor, darab számban kifejezve)? (PL.: ha 4 diszlexiás tanuló jár az osztályba elegendő a 4-es számot bejelölni)
- *

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

	0 tanuló	1 tanuló	2 tanuló	3 vagy annál több tanuló
Diszlexia	☐	☐	☐	☐
Diszgráfia	☐	☐	☐	☐
Diszkalkulia	☐	☐	☐	☐
Iskolai képességek kevert zavara (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia együttes előfordulása)	☐	☐	☐	☐

12. Az Ön által tanított tárgy(ak)nál milyen nehézségeket tapasztal a tanulási zavarral küzdő tanulóknál?
- *

13. Ön hogyan tud segíteni a tanulási zavarral küzdő tanulóknak a tantárgyi ismeretek elsajátításában?
- *

14. Önnek nehézséget, kihívást jelent a tanulási zavarral küzdő tanulókkal együtt dolgozni az órán, tanítani őket? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen nehézséget jelent
- ☐ Igen nehézséget jelent de nem okoz gondot többször vagy másként elmagyarázni számukra
- ☐ Nem okoz nehézséget, számos módszerem van
- ☐ Nem okoz nehézséget, nem fordítok erre különösebb figyelmet

15. Ön könnyen szót ért a tanulási zavarral küzdő diákokkal? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nen ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Igen, jó közérhjelget

16. Szokott differenciálni a tanuló(k)ra? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Igen
- ☐ Nem
- ☐ Néha

17. Ha az előző kérdésben IGEN vagy NÉHA volt a válasza, akkor hogyan szokott differenciálni?

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Időben
☐ Tartalomban
☐ Célban, szintben való igazodás a gyermek igényeihez, tapasztalataihoz
☐ Módszerekben
☐ Munkaformában
☐ Munkavégzés ütemében
☐ Megsegítés mértékében

Tanulási zavar felismerése, kompetencia kérdése

18. Ön milyen jelekből, sajátosságokból vagy mintázatokból látja, ha egy tanulónak *
nehézségei vannak a kultúrtechnikák valamely területén?

19. Mit szokott tenni, ha kisebb vagy nagyobb eltérést fedez fel valamelyik *
tanulónál a tantárgyi teljesítmények során?

Válassza ki az összeset, amely érvényes.

- ☐ Leülök beszélni a gyermek szüleivel és jelzem feljük a problémát
☐ Jelzem a tanulónak, hogy figyeljen jobban az órákon
☐ Kikérem az intézményben dolgozó gyógypedagógus véleményét, a segítségét kérem
☐ Egyéb: _____

20. Ön mennyire érzi kompetensnek magát arra, hogy tanulási zavarral élő *
tanulókat tanítson, korrepetáljon?

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Kompetensnek érzem magam a feladatok megoldásához

Az attitűdök énképre gyakorolt hatása

21. Ön hogyan látja, a tanulási zavarral küzdő tanulók énképét mennyire befolyásolja a pedagógusok, illetve a diáktársaik által támasztott elvárások és attitűdök? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Jelentősen befolyásolja

22. Ön hogyan látja, a tanulási zavarral küzdő tanulók énképét pozitívan vagy negatívan befolyásolja a pedagógusok, illetve a diáktársaik által támasztott elvárások és attitűdök? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Neg ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Pozitívan

23. Mit gondol? Az Ön attitűdje befolyásolja az osztályban tanuló diákok attitűdjét és viselkedését a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal szemben? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Igen, jelentősen befolyásolja

24.

Pisti 10 éves a 4.a. tanulója. Kedves, barátságos, kissé introvertált személyiségű. Az olvasás és írás nehezen megy neki, tavaly állapították meg, hogy diszlexiás. Nem szeret olvasni és a feladatokat is nehezebben érti meg társainál, figyelme könnyen elterelődik.

Egyik olvasás órán a tanárnő hangosan olvastatja diákjait és osztályozza őket. Amikor Pistire kerül a sor, nagyon megijed, mert nem tudja hol tartanak a szövegben, és nem is tud úgy olvasni mint a többiek.

A tanárnő idegesen forgatta szemeit, elmondta hol tartanak, azonban Pisti 1-2 perc elteltével sem találta meg hol járnak, így padtársa mutatta meg neki. Pisti betűzve, néha szótagolva olvasta a mese néhány mondatát, hosszasan gondolkozva a betűkön. Ezt hallva osztálytársai először súgdolóznak, majd hangosan kinevetik. A tanárnő erre csak annyit mondott: "Hagyjátok békén Pistit! Tudjátok, hogy nem tud olvani."

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

	Ellenséges	Közönbös	Barátságos
Tanárnő attitűdje	☐	☐	☐
Pisti padtársának attitűdje	☐	☐	☐
Pisti osztálytársainak attitűdje	☐	☐	☐

25.

Ön végzett már szociometriát az osztályában? *

Soranként csak egy oválist jelöljön be.

☐ Igen

☐ Nem

26. Hogy látja, a tanulási zavarral küzdő diákja(i) hol helyezkednek el az osztályon belül? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Az osztály szerves tagjai
- ☐ Központi szerepet tölt(enek) be
- ☐ Peremre szorultak
- ☐ Lemorzsolódtak

27. Hány barátja van a tanulási zavarral küzdő tanulóknak? (Átlagosan) *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ 0
- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3 vagy annál több

Az integráció megvalósulása

28. Mit gondol az intézményben, ahol Ön tanít mennyire tud megvalósulni az integráció? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Meg tud valósulni

29. Az intézmény, amelyben Ön tanít, az integráció mely szintje tud megvalósulni? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

- ☐ Lokális vagy fizikai integráció (Az épület közös, a gyermekek között gyakorlatilag nincs kapcsolat)
- ☐ Szociális integráció (többségi intézményben elhelyezett SNI csoportot tudatosan egyesítik a kortársközösséggel az iskolában a tanórán kívüli időben)
- ☐ Funkcionális integráció (az iskolai tanórákon együtt tanulnak a sajátos nevelési igényű gyermekek is a többségi társaikkal)
- ☐ Részleges integráció (az idő egy részében, egyes tantárgyak foglalkozásain vesz részt az adott gyermek vagy gyermekcsoport a többiekkel)
- ☐ Teljes integráció(SNI gyermek a teljes időt a többségi óvodában vagy iskolában, a többi tanulóval együtt, közösségben tölti)

30. Mit gondol, Ön mivel tudja vagy szokta elősegíteni a tanulási zavarral küzdő tanulók integrációját? *

31. Mit jelent Ön számára az integráció? Fejtse ki néhány mondatban! *

32. Ön mit gondol, az attitűdjével, módszertani, tanítási elveivel elősegíti a tanulási zavarral küzdő tanulók integrációját? *

Soronként csak egy oválist jelöljön be.

1 2 3 4 5

Nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Igen, nagy mértékben hozzá tudok járulni

Ezt a tartalmat nem a Google hozta létre, és nem is hagyta azt jóvá.

Google Űrlapok

Szeged

2024

PLÁGIUMNYILATKOZAT

Alulírott Kocsis Anna Ágnes {név, Neptun-kód} JYSS5Z, a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Alkalmazott Pedagógiai Intézetének gyógypedagógia szakos hallgatója ezennel büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom és aláírással igazolom, hogy *Tanulási zavarral küzdő tanulók helyzete az integrációban a pszichológiai és lelki folyamatok tükrében* című szakdolgozatom **saját, önálló munkám**; az abban hivatkozott nyomtatott és elektronikus szakirodalom felhasználása a szerzői jogok nemzetközi szabályainak megfelelően történt.

Tudomásul veszem, hogy szakdolgozat esetén plágiumnak számít:

- szó szerinti idézet közlése idézőjel és hivatkozás megjelölése nélkül;
- tartalmi idézet hivatkozás megjelölése nélkül;
- más publikált gondolatainak saját gondolatként való feltüntetése.

Alulírott kijelentem, hogy a plágium fogalmát megismertem, és tudomásul veszem, hogy plágium esetén szakdolgozatomat a Tanszék/Intézet visszautasítja.

Szeged, 2024 év 04. hó 06. nap

..... Kocsis Anna

aláírás